

Page: 1

Reach: 118000

Country: SLOVENIA

Size: 205 cm2

1 / 1

Posel / Zadruge

Drugod cvetijo, pri nas se jih otepamo

Igor Dernovšek

Zadružni poslovni model, ki temelji na kolektivni lastnini, se je v nasprotju z bankami in klasičnimi podjetji izkazal kot precej bolj odporen proti gospodarski krizi. V Sloveniji je odnos do zadrug žal skrajno mačehovski – našim oblastnikom očitno vse preveč dišijo po socialističnem samoupravljanju.

Medtem ko se v svetu vse bolj uveljavlja zadružni sistem poslovanja, imamo v Sloveniji obilo težav že pri zagonu ene same industrijske zadruge. Nekdanji delavci Novolesa, ki so na »pogorišču« propadlega lesnega podjetja skupaj z Gozdnim gospodarstvom Novo mesto ustanovili delavsko zadrugo Novi Novoles, želijo obuditi lesno industrijo na Dolenjskem in zaposliti do 130 brezposelnih delavcev podjetja, ki je v stečaju od aprila 2011. Čeprav naj bi že imeli kupce na trgih EU, predvsem v Nemčiji, pa proizvodnje ne morejo zagnati, saj zadrugam sedanja zakonodaja v primerjavi s klasičnimi podjetji ne omogoča enakih ugodnosti.

Ustanovitelji zadruge so se z Delavsko hranilnico namreč že dogovorili za 740.000 evrov sredstev za zagon proizvodnje, vendar hranilnica zahteva državno poroštvo, ki jo v imenu

države lahko zagotovi banka SID ali podjetniški sklad. Težava pri tem je, da so garancije mogoče na podlagi zakona o podpornem okolju podjetništva, iz katerega pa so zadruge izvzete. Dokler se zakon ne spremeni, zadruga ne more do posojil.

Matic Vidic, podpredsednik upravnega odbora zadruge, pravi, da se jim čas izteka, saj bodo morali, če ne bodo proizvodnje zagnali najpozneje oktobra, začetek obratovanja zaradi zime prestaviti na prihodnje leto. »Gašpar Gašpar Mišič in Tamara Vonta sta menda nad našimi načrti navdušena. V prihodnjih tednih bomo videli, ali sta res,« se sprašuje Vidic. Vzrok težav pri postavitvi zadruge je po njegovem mnenju to, da je Slovenija po osamosvojitvi popolnoma zavrgla vse, kar je dišalo po socializmu, torej tudi delavsko soupravljanje. »Šele zdaj je kriza prisilila

ljudi, da začenjajo drugače razmišljati. Zlasti za nas mlade ni več pomemben čim večji dobiček, ampak stabilno delo in sodelovanje,« pravi Vidic.

Da se ideje zadružništva spet prijemljejo, dokazujejo tudi v bližnjih Dolenjskih Toplicah, kjer prav tako ustanavljajo zadrugo, v tem primeru za samooskrbo s hrano. Po njihovih zamislih bi gostilna, šola, terme... pridelke odkupovali od lokalnih kmetov.

Vlada razmišlja o spremembah zakonodaje

Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pojasnjujejo, da so po zakonu o gospodarskih družbah glavni nosilci podjetništva gospodarske družbe in podjetniki, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitno dejavnost. Zadruga pa se, kot pravijo, po zakonu o zadrugah primarno ne ukvarjajo s podjetništvom, ampak imajo nalogo, da pospešujejo gospodarske koristi svojih članov, ki so fizične ali pravne osebe in niso nujno gospodarski subjekti. Zato do pomoči po zakonu o podpornem okolju za podjetništvo niso upravičene.